

Богдан Євгенович Яковлєв – студент II курсу Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Оксана Володимирівна Панасюк** – завідувач
кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського
національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних
наук, доцент

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ УКЛАДЕННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ДОГОВОРІВ

Створення гармонійної та ефективної системи господарського законодавства – один із найважливіших напрямків розвитку правової системи України в умовах становлення соціально орієнтованої ринкової економіки. Оскільки одним із головних завдань господарського законодавства є координація дій суб'єктів господарювання то нормам, що регулюють договірні відносини у сфері господарювання, має належати чільне місце в системі господарського права.

Перехід України від планово-розподільчої до ринкової економіки, трансформація відносин власності, розвиток різноманітних організаційно-правових форм господарювання зумовлюють необхідність нових підходів до нормативно-правового регулювання договірних відносин та їх теоретичного обґрунтування. З початку 90-х рр. XX століття жорсткий нормативний режим господарських договорів почав поступово перетворюватися на такий, у якому гармонійно поєднуються диспозитивні та імперативні засади правового регулювання. Проте правове регулювання договірних господарських відносин в чинному законодавстві України має білі плями, які зумовлюють потребу в подальшому дослідженні господарського договору та розробці науково обґрунтованих рекомендацій щодо розвитку спеціального законодавства про господарські договори. Незважаючи на те, що за роки незалежності України було прийнято низку законодавчих актів, які певною мірою регулюють і договірні відносини у сфері господарювання, господарське законодавство в цій частині потребує вдосконалення [1].

Терміни «господарський договір (угода, контракт)» широко використовуються в юридичній літературі та в господарській практиці. Хоч чинне законодавство не містить визначення господарського договору, але в Господарському Кодексі України йому присвячена глава 20 – «Господарські договори» (ст. ст. 179-188 Господарський Кодекс України). На підставі аналізу правовідносин у господарській діяльності, змісту і особливостей господарських договорів визначених в Господарському Кодексі України можна сформулювати поняття господарського договору.

Господарський (комерційний) договір – це зафіксоване у спеціальному правовому документі і засноване на домовленості сторін, зобов'язальне правовідношення між учасниками господарських відносин, спрямовані на забезпечення господарської діяльності (господарських потреб), що ґрунтуються на оптимальному врахуванні інтересів сторін і загальногосподарських інтересів, при укладенні якого виникають певні права і обов'язки сторін [2].

Господарський договір вважається укладеним, якщо між сторонами у передбачених законом порядку та формі досягнуто згоди щодо усіх його істотних умов. Істотними є умови, визнані такими за законом чи необхідні для договорів даного виду, а також умови, щодо яких на вимогу однієї із сторін повинна бути досягнута згода. При укладенні господарського договору сторони зобов'язані у будь-якому разі погодити предмет, ціну та строк дії договору. Сьогодні не існує універсальної моделі договору, що визначала б положення, які мають міститись у договорі. Доцільним було б, щоб в ньому були такі розділи: предмет договору, права та обов'язки сторін, ціна договору та порядок розрахунків (якщо договір платний), умови приймання-передачі (робіт, послуг, продукції тощо), порядок вирішення суперечок, форс-мажорні обставини, відповідальність сторін, умови розірвання договору, строк дії договору та прикінцеві положення.

Порядок оформлення цього документу детально визначений у ст. 181 Господарського Кодексу України (далі ГК). Ст.181 ГК України також закріплює можливість укладення господарського договору у спрощений спосіб. За загальним правилом, господарський договір викладається у формі єдиного документа, підписаного сторонами та скріпленого печатками. Хоча, відповідно до змін, які відбулися у світлі пом'якшення вимог щодо ведення бізнесу в Україні, суб'єкт господарювання (в. ч. і господарська організація) може діяти без печатки [3].

Таким чином, договір може бути укладеним тільки шляхом взаємного підписання, про що, на нашу думку, до статті 181 ГКУ слід внести відповідні зміни.

Література

1. Господарський договір: проблеми визначення та укладення [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://legalweekly.com.ua/index.php?id=16061&show=news&newsid=121588>
2. Дудник Л. М. Українське господарське право та господарське процесуальне право: курс лекцій. Навчальний посібник – К.: Поліграфцентр «Геопринт», 2015, 569 с.
3. О. В. Гордєєва. Деякі проблеми правового регулювання укладення господарських договорів [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-1631/>